

ner Mulighed for en naturlig Lønudvikling i Tilslutning til de voksne Arbejderes Organisation, saaledes at Lærlingelønnen ikke stagnerer et halvt Hundrede Aar ad Gangen, saaledes som det er sket sidst, men udvikler sig naturligt sideordnet med Lønudviklingen i øvrigt. Som sagt, jeg henstiller til den højtærede Indenrigsminister endnu i denne Samling at forelægge Forslag til en saadan Lov; det burde være sket for længe siden, og det bør ske hurtigst muligt, for at der ikke skal gaa mere i Stykker, end alt sket.

Paa Finanslovforslaget findes der en Bevilling paa 1 Mill. Kr. til Opførelse af Tjenesteboliger under Statsbanerne. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Minister for offentlige Arbejder at huske paa de nordsjællandske Købstæder Hillerød og Frederikssund, naar Talen bliver om, hvor disse Tjenesteboliger skal lægges. Det er to Byer, hvor der bor forholdsvis mange til Statsbanerne knyttede Personer, Hillerød er et Knudepunkt i Nordsjælland med forholdsvis stor Jernbanestation og det dertil hørende Personale, og der er i Hillerød en meget følelig Boligmangel. Byraadet har anstrængt sig saa godt som muligt for at imødegaa Bolignøden, men det gaar der som andre Steder, ganske særlig i Nordsjælland, at man ikke har kunnet magte Opgaven. I Frederikssund forholder det sig paa lignende Maade. Den er Endestation for en Jernbane. Der er ikke blot Tale om Stationspersonalet, men ogsaa om det kørende Personale, der har Bopæl der. Ogsaa der føles Bolignøden.

Bolignøden er jo et Onde, som er kendt mange Steder, men jeg tror nok, at de nordsjællandske Købstæder er blandt dem, som er værst ramte, fordi Nordsjælland har en særlig Karakter; det er i alt Fald den Erfaring, jeg har gjort, og det Indtryk, jeg har faaet af Folk, som kender Forholdene paa første Haand. I Hillerød har Kommunen nu bygget to Gange med stor Bekostning og store Ofre, men det forslaaer ikke noget. Om Aarsagen til Bolignøden har der været talt adskilligt baade her og andetsteds. Der er et Forhold, som spiller en Rolle der, som jeg gerne vilde have Lov til at nævne, fordi det har sin sociale Interesse. Det er konstateret i Hillerød i stor Udstrækning, at en medvirkende Aarsag til Bolignøden er en Tilstrømning til Byen af Landbrugere, som har solgt deres Bedrift, Folk, som har ladet sig friste af de høje Ejendomspriser og set en Mulighed for nu at faa saa meget for deres Ejendom, at de kunde

leve af Renten Resten af deres Dage. Undertiden drejer det sig om Folk i en fremskreden Alder, undertiden mærkværdigvis nok om Folk i en yngre Alder, som paa Grund af den Fordel, de mener at kunne se deri, slaar sig fra Bedriften og flytter ind til Byerne, i dette Tilfælde Hillerød. Der har de kunnet byde saa højt for Ejendomme, at det frister i anden Omgang. Hvad enten det nu er Etagehuse, de kaster deres Øjne paa, eller Enmandshuse, smaa Villaer, Arbejderboliger, hvad det maatte være, er de i Stand til at byde saa højt, at det bliver fristende for disse Huses Ejere at sælge, og saa kommer den Handel i Stand med det Resultat, at den Familie, der har solgt, bliver husvild.

Det, kunde man sige, maa blive deres Sag, og jeg kan tilføje: blot det kun var deres Sag! saa vilde jeg tage det med Sindsro. Men det bliver ogsaa Kommunens Sag, og det er endda ikke endt dermed. Thi det gaar desuden ofte saaledes, at den vedkommende Landmand køber en Ejendom med 2 Lejligheder, som han saa slaar sammen, fordi han behøver hele Pladsen selv. Efter den nye Huslejelov kan det maaske ikke mere lade sig gøre, men det er tidligere sket i stor Udstrækning. Der er saaledes i Hillerød et Eksempel paa, at en Landmand er flyttet ind til Byen og paa den nævnte Maade har gjort 3 Familier husvilde, idet han har købt et Hus, hvori der var 3 Lejligheder, og taget det hele i Brug til sig selv. Jeg nævner dette, fordi det har en vis social Interesse i Forbindelse med Bolignøden at se, at dette Forhold virkelig spiller en saa stor Rolle, at det i høj Grad mærkes i en Købstad.

Medens jeg er ved dette Spørgsmaal, vil jeg henstille til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, at han vil huske paa de to af mig nævnte Købstæder. For Hillerøds Vedkommende er det oven i Købet saaledes, at Statsbanerne ejer de nødvendige Grunde deroppe, de har Pladsen til at bygge Husene paa, der behøves blot Bevillingen dertil, saa kan de sættes i Gang naar som helst. Det vilde være et stort Gode, for de paagældende Stats-tjenestemænd, der jo maa døje ondt under Bolignøden sammen med alle andre. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at den foreslaede Bevilling paa 1 Mill. Kr. vil vise sig at være for knap, hvis der skal komme noget mærkbart ud deraf. Jeg er nemlig fuldstændig paa det rene med, at det ikke er disse to Købstæder alene, der er ogsaa andre Steder, hvor der er Trang til saadanne Boliger. Skal der blive et